

Dbáte na zdravú stravu a dostatok pohybu, no aj tak vás občas doma zachvátia bolesti hlavy, nespavosť, smútok alebo občasný suchý kašeľ? Poobzerajte sa lepšie po svojom byte. Chemikálie, ktoré môžu podstatne ovplyvňovať zdravie, sa neukrývajú len v čistiacich prostriedkoch. Môžu byť trvalou súčasťou nábytku.

EKONOMICKÉ

„Pre bežného spotrebiteľa je prakticky nemožné rozoznať, aký typ laku je na nábytku. Ani podľa zápachu. Zo skúseností však viem, že to zákazníkov ani nezaujíma – skôr sa starajú o odtieň alebo o lesk. Pritom poznám pomerne veľa výrobcov nábytku, ktorí dávajú prednosť ekonomickej a nie ekologickej stránke náteru,“ hovorí Ing. Rastislav Belička, ktorý vedie rodinnú firmu s týmto sortimentom. Ak sa však neinformujete priamo pri kúpe nábytku alebo laku, neskôr sa už len ťažko dopátrate k jeho zloženiu. Výrobcovia neuvádzajú chemické zloženie náterov. Nemusia. Sú povinní uviesť iba hodnotu prchavých látok.

Prchavé organické zlúčeniny za prítomnosti slnečného žiarenia vytvárajú fotochemické oxidanty. Patrí k nim aj nebezpečný formaldehyd. Uvoľňuje sa ako plyn hlavne pri vyš-

✓ Zdravá rada

Milujete vôňu nového auta? Potom máte zrejme samovražedné sklony. Nejde totiž o nič iné ako o šialenú zmes toxických výparov. Japonci zmerali, že až tridsaťpäťkrát prekračuje povolené limity. Trvá tri roky, kým sa ich koncentrácia zníži na normu. Ak si chcete v novom aute pomôcť, rozhodne nepúšťajte vnútorný okruh vetrania a neparkujte na slnku!

ších teplotách a vysokej vlhkosti. Väčšina sa vyparí z nového nábytku asi za mesiac, preto viac vetrajte. No ešte roky sa do ovzdušia postupne dostáva zvyšok. Nachádza sa najmä v lepidlách v drevotrieske, ale aj v lakoch a moridlách, ktoré sa riedia riedidlami. Preto ak môžete, vyberte si nábytok ošetrovaný náterom riediteľným vodou. „Pri jeho aplikácii sa do okolia odparuje len voda. Nevzniká zápach a nenadýchate sa škodlivých výparov. Tieto farby sa nazývajú

aj akrylátové. Samotný náter síce nie je vyrobený z čisto prírodných materiálov, ale po zaschnutí sa z neho neuvoľňujú do okolia chemikálie, ktoré škodia zdraviu,“ radí odborník.

ZDRAVÉ A VOŇAVÉ

Najprísnejšie kritéria platia pre detský nábytok. Aj výrobcovia náterov musia uvádzať informáciu, či sú vhodné na styk s potravinami, pitnou vodou, detskými hračkami a nábytkom. Ak chcete byť úplne pokojní, aj keď váš drobec ohryzie postieľku, kúpte

Foto: profimedia.sk

Natrite mu to EKO

Kvalitný drevený nábytok ešte nemusí byť záruka, že bývate ekologicky. Rovnako dôležitý ako materiál je aj jeho povrchový náter. Bio tu neznamená drahší.

ešte neošetrený nábytok a natrite si ho sami. Zabudnite na riedidlá aj na akrylátové farby – príroda má riešenie. „Existujú náterové látky vyrobené z prírodných materiálov. Na trhu sa objavujú posledných päť až desať rokov, preto sú ešte málo známe. Vyrábajú sa z prírodných voskov, ako je napríklad včelí, karnauba, candellilla, aj z olejov – sójového, slnečnicového, bodliakového, ľanového, a z iných prírodných surovín. Pri aplikácii nezapáchajú, väčšinou sa neriedia a po zaschnutí počas celej životnosti neuvoľňujú do okolia chemikálie. Z pohľadu zdravia a vplyvu na životné prostredie sú najekologickejšie,“ vysvetľuje Ing. Belička.

PÝTAJTE SA

Dajte si poradiť od odborníkov. V tejto oblasti nám totiž chýba dostatočné povedomie. „Ak ponúknem zákazníkovi možnosť ekologickej alternatívy, mnohí jej dajú prednosť,“ mieni Belička. Vyrobiť z včelieho vosku priamo od včelára náter alebo voskovú pastu je pomerne komplikované. Preto sa mieša s ďalšími látkami. Dávajte si pozor, či s prírodnými,

Skládka alebo domácnosť?

Nábytok zďaleka nie je jedinou čiernou ovcou v domácnosti. Nebezpečenstvo predstavujú umelé podlahy, lepené koberce, matrace, bytové textílie, kuchynský riad, nepremokavé oblečenie, elektronika... Mnohé z nich obsahujú nebezpečné ftaláty, perfluorované látky, brómované spomaľovače horenia, ťažké kovy či formaldehyd. Ich zvýšené koncentrácie namerali vedci v ľudskej krvi aj v materskom mlieku a dokonca aj v krvi iných živočíchov po celej planéte. Majú neblahý vplyv na nervovú aj hormonálnu sústavu a môžu byť pôvodcom rôznych vážnych diagnóz. Ak chcete bývať zdravšie, uprednostňujte prírodné materiály, nenechávajte zbytočne prehrievať elektroniku a poriadne vetrajte!

alebo so syntetikou.

„Uprednostnil by som prírodné materiály. V kombinácii s nimi totiž vosk aj príjemne vonia, so syntetickými materiálmi nie,“ radí odborník. Pri náteroch pritom neplatí, že bio je drahšie než chémia. Ekologické nátery sa používajú rovnako ako syntetické. Nevyžadujú si špeciálnu prípravu ani iné maliarske pomôcky a aj ich životnosť je porovnateľná. ■

Zuzana VONGREJOVÁ